

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο ΜΑΧΩΔΗΣ

Ο έρμητης του Νείλου και οι δραματισμοί του. Προφήτης των άρακάδων. Το σάλπισμα του συναγερμού κατά των Άγγλων. Ο Μαχδής κηρύττει τον ιερό πόλεμο. Η τραγική καταστροφή του Γέρ...

δωνες. Οί Έλληνες του Σουδάν. Ένας Μανιάτης βεζύρης του Μαχδής και ή δράσις του. Η Έλληνική άνδρεία στο Σουδάν κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Στην ιστορία της συγχρόνου Αιγύπτου υπάρχει μιά περιεργή σελίδα, που αναφέρεται σ' έναν Ιθαγενή, ο οποίος άρχισε από άσκητης και κατέβηξε σ' επαναστάτη φροδού και τρομερό έναντίον των Άγγλων.

Ο Ιστορικός αυτός άράτης ονομάζονταν Μωχαμέτ Άχμετ και είχε γεννηθή στά βάθη της Αιγύπτου, στη Νουβία, κατά τό 1848, από πατέρα βασιλιά του Νείλου... Αυτός όμως δέν θέλησε ν' ακολουθήσει τό επάγγελμα του πατέρα του, άλλ' όρμησε πρός τό μουσουλμανισμό. Και ό βασιλιάς, που είχε πολλά παιδιά και δέν τό πρόφτανε καμωμένα, σάβηθηκε νά στείλη τό νεότερο αυτό γένι του, τον Άχμετ, σ' έναν άδελφό του, που είχε ταπεινάκο στο Σενάο.

Αλλά ό Άχμετ δέν τό περνούσε καλά στο Σενάο. Ό θεός του ήθελε νά του άρχισή και... τό δικό του τό τουμάρι! Και ό Άχμετ, βασιστασιμένος από τό καθημερινό ζήλο, τό έστρωσε μιά μέρα γιά τό Χαροτόν, κατέφυγε στο σχολείο ενός περιφήμου δροβίσι, έπρεσε στά πόδια του και με δάκρυα ζήτησε την προστασία του... Ό δροβίσις τόν ληψήθηκε, τόν έκράτησε, τόν έστρεψε και τόν έμάθαινε γραμματα και τά διάφορα θρησκευτικά δογματά. Η φρόσις του νεαρού Άχμετ, ή ηρωικότητις ηρωική του τόν βοηθούσε καταπληκτικά...

Μετά δύο έτη ό Άχμετ έπήγε στο Βερβέθ και εκεί γίνιζε μαθήτης άλλου δροβίσι, ο οποίος είχε φήμη αγίου... Μετά τρία έτη τόν άφησε και αυτόν και άφιερώθηκε σ' άλλο δασκάλιο, στο Κενέ. Ό δάσκαλός του αυτός, Νουβ-ελ-Λον (Φώς της Θρησκείας) ονόματι, χειροτόνησε στο 1870 τόν Άχμετ δροβίσις...

Στη μέση του Κάτω Νείλου υπάρχε ένα ηνσάο γραφικώτατο. Την έποχή εκείνη ήταν άκατοίχητο, είχε όμως άφθονη βλάστηση, γουμιδιάς και μπανανές. Ό δροβίς Άχμετ άποσύθηκε σ' αυτό, έσκαψε ένα υπόγειο σπήλαιο και ζούσε σαν άσκητης, με άτελείωτες προσευχές και διάφορες στάσεις φανατικής άνησιότητας...

Συγά-σγά γίνιμε γνωστός σέ όλα τά χωριά τών όχθών του Νείλου. Η φήμη τόν έλεγε Μαχδ ή (προφήτη) και ή δόξα τόν έφθεσε από τό Ασινέ ως τό Χαροτόν και από εκεί ως τό Σενάο και τό Καρδοφάν... Οί Ιθαγενείς πληθυσμοί έπαιρναν ότι αυτός είνε ό Μαχδής τους, ο άναμενόμενος Μεσσίας τους, ο προορισμένος από τόν Άλλάο νά τους άλευθέρωσθ από τόν Σενικό ζυγό, ο Αντροπής της φιλής τους...

Ό Μαχδής - έτσι τόν έλεγαν πιά - άρχισε νά προσελκύει μαθητάς. Έβγινε από την άνησιότητα, δεχόταν πλήθη, τους φανατικούς πιστούς και τά όδρα τους. Και, βοηθούμενος από τους πιο φανατικούς, έχτισε ιερατική Σχολή και πανεργύριε 4 γυναικάς. Τό Κοράνι του επέτρεπε νά πάει και άλλες τρεις, αλλά φαινόταν ότι ο Αιγύπτιος Μεσσίας έπεφείραζε ή συμμαχούσθ με τους άγγλους... Και έδω τελειώνει τό πρώτο στάδιο του Μαχδής.

Έξαφνα, κατά τό Μάιο του 1881, ό Μαχδής βγάει εντάχλιο σ' όλους τους Σείχηδες και Δροβισάδες της Αιγύπτου και τους άγγέλλει ότι ό Μωάμεθ έφανερώθη σ' αυτόν και τό έδωσε εντολή ν' αναμορφώσθ τόν Ίσλαμισμό, νά εγκαταστήσθ άλλή θρηλιότητα σέ όλους τους πιστούς και νά θεμελιώσθ νέο βασίλειο.

Ό Άγγίλος Διοικητής του Σουδάν έταράχθη από την προκήρυξη αυτή, της οποίας εκατάλαβε άμείως τόν επαναστατικό χαρακτήρα. Θέλησε λοιπόν νά τόν συλλάβη, αλλά τί προφήτης θά ήταν ό Μαχδής άν δέν έμφοζόταν εγκρίσιος τό πράγμα και δέν κατέφευγε στο Καρδοφάν...

Έκει βρισκότανε μέσα σέ πλήθος φανατικών οπαδών του. Συγκρατεί άμείως Τζεμαά (δηλ. Έθνοσυνέλευσι), ή οποία απέκρινε τόν Κεδίθη (δηλ. τόν Ήγεμόνα της χώρας) ως προδοτή και πούλη μένο στους Άγγλους. Και ό Μαχδής ήφονε τί σημαία της επαναστάσεως και καλεί τους Αιγύπτιους σ' άγώνα ύπερ της άνεξαρτησίας της πατρίδος τους και εκθρόνισα του Κεδίθη, ο οποίος είχε και τόν τίτλο του Καλίφη (δηλ. θρησκευτικού άρχηγού).

Ό Μαχδής διεξάγει πλέον διωτικό πόλεμο. Έναντίον τών Άγγλων και έναντίον του Κεδίθη. Είνε τρομερός, άκράτητος, άμειοφής... Ό Κεδίθης ζήτησε νά πολεμήσθ με Μαχδ ή με μόνο στρατιοικώς, αλλά και πνευματικώς. Συνέκλεσε την περιφήμη Θεολογική Σχολή του 'Ελ-Άσζάο, στην όποια έδωσε εντολή νά εκδώσθ φεταά έναντίον του έχθρου του.

Η Σχολή άπάνησε ότι κατά ιερά κείμενα γίνεται λόγος γιά ένα Μαχδ ή άπεσταλμένο του Θεού και προστατιμένο του Μωάμεθ, άλλα όλα τά σημεία δείχνουν ότι ό Μαχδής του Σουδάν δέν είνε ο πραγματικός Μαχδής, άλλα ψευδοπροφήτης. Γιατί όταν έσθη ο άληθινός Μεσσίας, τότε θά εκθρονισθ ό Καλίφης, ενώ ο τορινός Καλίφης (δηλ. ο Κεδίθης) κάθεται νομίμως επί του θρόνου. Τέλος ο φεταάς της Αιγυπτακής Θεολογικής Σχολής αναστήριξε τό Μαχδ ή και τόν παρξόδιε στη φωτιά της Κολάσεως.

Ένώ όμως συνέβαιναν αυτά, τί στρατεύματα του Μαχδ ή, άριστά έξοπλισμένα, με τά τελειότερα Εθιοπιακά όπλα, ένθουσιασμένα από τό σκοπό της επαναστάσεως, ήλεκτούζονε από τό κρημνιστό τό άρχηγό τους, έδιναν σφοδρές μάχες και δεκάτιζαν τά στρατεύματα του Κεδίθη και τά τάγματα τών Άγγλων. Ήταν ένας πόλεμος άγχιος, οσηματικός, στον όποιον - όπως θά ίδούμε - έλαβαν μέρος και πολλοί Έλληνες της Αιγύπτου.

Ό Μαχδής είχε κηρύξει τόν ιερό πόλεμο! Άπεσταλμένοι του χτυπούσαν τά τουμπελέια σέ όλα τά χωριά του Σουδάν, οι δροβίσηδες έκήρυτταν ότι Ιδού! Έφρασε ή όρα της άπολυτροσεως! Ό Προφήτης του Θεού σαλπίζει τό συναγερμό!...

Μυριάδες φανατικών πολεμιστών έτρεχαν από παντού νά ταχθόν κάτω από την πρόκρηνη σημαία του Μαχδ ή, πρόθυμοι νά πεθάνουν σ' ένα του νεύμα...

Ό Κεδίθης έστειλε έναντίον του στρατό ύπό τόν στρατηγό Γεουφι. Οί Μαχδιστές τους έσφαξαν όλους, μέχρις ενός! Και ό Μαχδής ενκιμαρχησε σέ όλο τό Σουδάν, ως τό Βαδι-Κάφρα...

Έτσι πέρασε τό πρώτο έτος της επαναστάσεως, δηλαδή τό 1881... Μόλις πέρασε ο χειμώνας, οι Άγγλοι στέλνουν έναντίον του επαναστάτου στρατόν δώδεκα χιλιάδων άνδρων ύπό τόν Χιέ, ο οποίος είχε άλλοτε πολεμισθ στις Ίνδιες. Ό Χιέ επροχώρησε στο βάθος του Σουδάν και από τότε καμιά είδησις δέν ήθε για την άποστολή αυ...

Τρομερός, άκράτητος, άμειοφής...

τή. Μόνο έπειτα από τρία χρόνια, στα 1888, έγινε γνωστό ότι οι Μαχδιστές τόν εμπλέξαν σε καρτέρα και έσφαξαν όλους τους στρατιώτες και το στρατηγό τους Χίξ!

Μιά ένισχυρος από πεντακόσιους άντρες καταστράφη επίσης. Νικητής και τροπαιούχος ο προφήτης του Σουδάν, εφοδούσε να καταλάβη το Χαρτούμ και ν' άπλώθη στα παράλια της Έρυθράιας...

Η Άγγλική Κυβέρνησις άρχισε ν' απειλείται και ν' αναγκωσθή ητι δέν μπορούσε να καταστείλη την Αιγυπτιακή επανάστασι. Διέταξε λοιπόν το διοικητή του Χαρτούμ στρατηγό Γόρδωνα να εγκαταλείψη την πόλι.

Τώρα όμως ήταν αδύνατον να βγουν οι Άγγλοι από το Χαρτούμ γιατί θα έφεταν στ' όχλια των άγριων Μαχδιστών... Έκλειστηκαν λοιπόν στο όχυρωμένο Χαρτούμ και άντιστάθηκαν ένα χρόνο. Τέλος, το Γεννάριο του 1885 οι Μαχδιστές έκρινονσαν μ' έφοδο την πόλι, έσφαξαν τους περισσότερούς Άγγλους και το στρατηγό τους με τόν άγριότερο τρόπο. Καί επειδή οι Έλληνες του Χαρτούμ είχαν πολεμήσει στις Άγγλικές τάξεις, οι άρτίπιδες τους έσφαξαν κι' αΐτους... Άφσαν όμως μερικους Ενωπαύτους ζωντανους, αλλά δταν τους ώδηγησαν μαρσάτο στο Μαχδί, ο άρχηγός της έξεγέρσεως τους έπεχούσε να γίνον Μαμαεθανοί και να πάουν γυναικες άρτίπιδες, αδιάρφο άν ήσαν παντρεμένοι στην πατρίδα τους... Όσοι επίσης από τους Ενωπαύτους ήσαν τεχνίτες, τους άνάγκασε να δουλεύουν στα έργοστάσια κατασκευής πυρομαχικών...

Μεταξύ τών αιχμαλώτων ήταν και ο βαρώνος Σλάτιν, στρατηγός, Αυστριακής καταγωγής, ύπηρετών ως ύποδιοικητής του Χαρτούμ. Λοιπόν, και σ' αυτόν ο φοβερός Μαχδής έβαλε το δόλημα ή να δεχθί το μαμαεθανισμό και μιά Σουδανέζα γυναικί, ή το θάνατο. Ο Σλάτιν, πού ήταν γεννοπαταλλήκαρο, έπρωτίμως το πρώτο. Έδιδάλεξε όμως μιά από τις εύσιμότερες κοπέλλες του Σουδάν, άραπίνια νέα, μόλις 17 έτων, μαύρη και γυαλιστερή σαν έβενος, ή όποια έγινε νόμιμη γυναικί του, δηλαδή βαρωνίς Σλάτιν, όπως θα την έλεγαν στη Βιέννη. Το περίεργο εινε ότι ο Αυστριακός βαρώνος, μ' όλες τις άπιστίες πού τού έκανε ή Σαλιμάτ (έτσι όνομαζόνταν ή μάγισσα σύζυγος του) με διαφόρους όμορφενες της, την άγάπησε! Καί μετά την άτελευτέθασι του την έπηρε μεθύ του στη Βιέννη, πρós άτελειότη κατασχέδασι της Βιεννέζικης άριστοκρατίας.

Ο Σλάτιν έγραφε και σπουδαίο σύγγραμμα: «Το Σουδάν διά πυρός και σιδήρου».

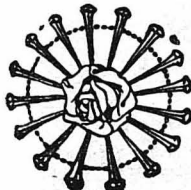
Έξωργισμένη φοβερά ή Άγγλίγί για τά γεγονότα του Χαρτούμ, έστειλε ενάντιον τών επαναστατών το στρατηγό Γολσέλεϊ με 12 χιλιάδες άνδρες. Άλλ' ο Μαχδής— πού είχε ανακηρύξει πειά το βασίλειό του— χτήθηκε άτυπο αυτοματικά και τή νέα αΐτή άπιστολή και την άνάγκασε να ύποχωρήση με πολλές άπολλες...

Έτσι το κράτος της Αιγύπτου περιορίστηκε ως στον πρώτο κατασράχη του Νεϊλου, γιατί από εκεί και κάτω άρχισε το κράτος του Μαχδής!... Οι Άγγλοι έπαυαν κάθε ένόργεια και επειδή στ' κράτος του Μαχδής άρχισαν έσωτερικές γκαρίνες, ή Άγγλική Κυβέρνησις παρακολούθησε την κατάστασι, έλιπόνοντας στη φθορά, στην άποσίνθεσι του νέου κράτους...

Στά 1885 ο Μαχδής πέθανε. Τόν διαδέχτηκε ένας μαύρος όνόματι Άδδουλλάτ, ο όποιος έχτισε νέα προτείνονσα, το Όμπουμαν, άντικρυ του Χαρτούμ. Άλλ' ο Άδδουλλάτ αυτός δέν έξακοίσε στους Αιγυπτίους το ίδιο νόητρο και σιγά-σιγά το νέο άτελεύθερο κράτος κατέρρευσε και ή Άγγλική κατοχή άπλώθηκε πάλι σε όλη την Αιγυπτο.

Στην Ακρόπολις τών έτών εκείνον μπορεί κανείς να διαβάσει έντετες περιγραφές της επαναστάσεως του Μαχδής. Υπάρχουν άκούη άνταποκρίσεις με τόν γενικό τίτλο: «Έλληνες μαχητά εις Σουδάν», ύπογραμμένες με το ψευδώνυμο «Νουβός». Μπαθίνοιν λοιπόν ότι μωζύ με τόν Κεθιδικό στρατό, δικαιοσύνη από το Φαρέτ βέη, πολεμούσαν και άρκετά Έλληνες ενάντιον τών επαναστατών. Ο Φαρέτ βέης, γράφει, εινε άνθηρ γενναίος και πεπειραμένος πειά το στρατιωτικά, αλλά τα λυσάοντα αυτά θηρία, οι Χατάντοβες (φυλή Αιγυπτιακή) κατώθησαν έν ρυτή θραύλαμω διά τών ροσάλων αυτών και τών άνωτιών των να διασάουον το τετράγωνον εις δύο μέρη και να τώ χωρίσουν, κινειόντες και το μόνον πυροβόλον. Τέλος ο Φαρέτ βέης κατώθησε, καταδιωκόμενος από τους ροσάλοφρούς αυτούς Μαχδιστάς, να ύποχωρήση στην Κασάλα. Διέφυγε όλημωτή την όλοκληρωτική καταστροφή και αυτό έθεωρήθη... νίκη.

«Έκει, στην Κασάλα — συνεχίζει ο «Νουβός» — συνεχώρη τους στρατιώτες του, διος δε τους διασώθεντας 14 Έλληνες, οι όποιοι έπολείμσαν γενναίως επάνω εις τους ήμιόρους των — οι όποιοι ήσαν γυμνασμένοι να λακτίζουν τους έχθρους — και συνοδεύον-

ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΜΙΖΕΡΙΕΣ ΚΙ' ΑΝΑΠΟΙΣΕ

ΓΑΜΠΡΟΙ ΠΟΥ ΜΕΤΑΝΟΙΩΝΟΥΝ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΒΟΥΝ ΛΑΣΠΗ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΤΙΓΜΗ

Ένας γάμος στο Μάντσεστερ. Ο γαμπρός χάνει το κουράγιο του. Το κυνηγητό. Ο γαμπρός της Ρουέν. Στο ποτάμι!... Η νύφη ρίχνεται στο νερό. Μερικές βουτιές για έκδικησι και ύστερα στο Δημαρχείο. Σαν... βρεγμένη γάτα! Πώς τόν «ψάρεψε» ή νύφη κ.τ.λ.

Όλοι οι άνθρωποι, όταν λάρουν την άπόφασιν ν' άνοιξουν σπιτι, παντρεύονται και ή ιστορία τελειώνει. Υπάρχουν όμως και άνθρωποι πού άσπασίζον και ξεσπασίζον. Πού άλλάζουν γνώμη την τελευταία στιγμή και κιντάνε να ξεφύγουν από το ζυγό του γάμου. Τέτοια περιστατικά συμβαίνον συχνά στην Ερώπη. Ίδου μερικά έξ αυτών, τά πού χαρακτηριστικά, παρμένα από Γαλλικά και Άγγλικά περιοδικά:

Στην Άγγλία, στην πόλιν Μάντσεστερ, έπρόκειτο να γίνη ο γάμος ενός νεαρού κυρίου και μις νεωτάτης δεσποινίδος. Την ήμέρα της γαμήλιου τελετής ή συνοδεία είχε φτάσει κάλας στην εκκλησία, όταν ο γαμπρός, πού δέν είχε φαιναται άρκετό κουράγιο για να ύποστη χώς το τέλος αυτή τή δομασία, το έβαλε στα πόδια και άδωθηκε σε μιά ταβέρνα πού βρισκόταν εκεί κοντά!...

Η νύφη και οι συγγενείς της έτρεξαν κατόπι του και άνεκάλυψαν σ' λίγο το καταφύγιο του. Κι' ενώ όλοι οι πελάται της ταβέρνας είχαν ξελαγωθεί στα γέλια, ο δυστυχισμένος γαμπρός ώδηγήθηκε θέλοντας και μη στον τόπο του μαρτυρίου του και... δέθηκε στον ζυγό του γάμου!...

Τα ίδια συνέθησαν και μ' έναν έμπορο από τή Ρουέν της Γαλλίας. Κι' αυτός ο άμοιος τάχως τή τελευταία στιγμή της τελετής, λιποψύχησε, τρομοκρατήθηκε. Καί ενώ ή γαμήλιος πομπή διευθύνονταν στη Δημαρχία, μετάνοισε για την άπόφασιν πού είχε λάβει, ξεφύγγε από το μαρσάτο της μηνητής του και άρχισε να τρέχη σαν δαιμονισμένος!... Ολόκληρη τότε ή γαμήλιος συνοδεία, με τή νύφη μπροστά, τόν πήρε καταποδι και έτσι άρχισε ένα τρολλό κυνηγητό μέσα στους δρόμους της πόλεως, έως ότου ο φουγάς και οι διωκτά του έφτασαν μπροστά στον Σηκουάνα, το ποτάμι πού περνάει μέσα από την Ρουέν. Ο δυστυχισμένος νέος, βλέποντας πως δέν τού έμνε πειά καμιά άλλη διέξοδος, έπεσε μέσα στο ποτάμι κι' άρχισε να κολιμπητά για να φτάση στην άλλη όχθη.

Όλοι τότε έμειναν κόκαλο και κανείς δέν τού όμοσε να πέση στο νερό. Μά δέν συνέθη το ίδιο και με τή νύφη. Αυτή, χωρίς να χάση καρό, χωρίς να διάσαση καθόλου, έπεσε, όπως ήταν με τά νουμά της, στο νερό! Είτιχως ήσαν πεπειραμένη κολιμπητρια, ενώ άντιθέτα, ή κολιμπητική ικανότης του γαμπρού ήταν πολύ μετρια. Έτσι μόρρεσε να τόν φτάση και να τόν άρπάξη από το γακά!... Τούδωσε στην άρχη μερικές βουτιές κ' έπειτα τόν έσυρε στην όχθη, όπου περιμενε ή πομπή. Από εκεί τράβήξαν, μουσκεμένοι καθώς ήσαν, για το Δημαρχείο, όπου και έτελέσθη το μυστήριο.

Ο άτυχος γαμπρός ήταν σαν... βρεγμένη γάτα!

Και ή νύφη; Αυτή πειά έλαμπε από ύπερηφάνεια. Είχε... ψαρεψει τόν μέλλοντα σύζυγό της μέσα από το νερό, με κίνδυνο της ζωής της. Τι άλλο ήθελε;...

το από τεραστίους σκόλους, πολεμικούς, οι όποιοι εδάγγαζαν τρομερά! Ο στρατηγός συνεχώρη ξσηφός τους Έλληνες διά την άνδρειαν των.»

Σε άλλη άνταποκρίσι ο «Νουβός» γράφει τ' ακόλουθα για τόν άρχηγό της επαναστάσεως:

«Ο Μαχδής έμπνείε σεβασιμόν άπεριγάρπτον εις τους όπαδούς του, Ζή βασιλικός. Έχει την Αθήν του, τόν Βεζύρην του, ο όποιος εινε Έλλην εκ Λακωνίας, Σταμπουκλέας τ' όνομα, και ο όποιος κατά πολλά εδοθήθησε τους συλλαβανομένους Χριστιανούς και ίδιος έσωσε τας Γαλλίδας καλογορίας του Χαρτούμ, τας όποιάς ύπό σινωδέλαν έστειλε, μέχρις ότου ξεηραφίσθησαν από τους επαναστάτας.»

